

Regionaal cultuurprofiel

Noord-Holland Noord

"Zee aan ruimte, land vol cultuur"

Inhoudsopgave

Inleiding door wethouders	3
Cultureel aanbod	5
Cultuur in Noord-Holland Noord	7
Thema's Noord-Holland Noord	8
Noord-Holland Noord en de wereld	19
Tot slot	20
Bijlage procesbeschrijving	21

Inleiding door wethouders

Geachte lezer,

Voor u ligt het Regionaal cultuurprofiel van de stedelijkeregio Noord-Holland Noord. Een regio van formaat, met ruim 675.000 inwoners en een diverse culturele infrastructuur passend bij de diversiteit van de regio. Op het gebied van kunst, erfgoed en cultuur is hier een rijke infrastructuur. De grote stedelijke gebieden bieden een hoogwaardig cultureel aanbod met vernieuwing en experiment. En de gebieden daaromheen bieden veel kleinschalig aanbod. Het gehele Hollandse landschap komt aan bod, van polders tot weilanden, van moerassen tot bossen, van vasteland tot de kustgebieden met de wadden en duinen. Overall is cultuur, cultuur dat de mensen verbindt, ontspanning biedt en tot denken aanzet. Er is voor ieder wat wils. Hoog tijd dus voor een eigen profiel waarin we laten zien wie we zijn en waar we voor staan.

Dit profiel is opgesteld in een onzekere periode. De Coronacrisis en de maatregelen eromheen hebben de cultuursector hard getroffen. Musea zijn dicht, podia staan leeg en cultuurmakers zitten thuis zonder opdrachten of inkomen. Nu we er slechts beperkt en hele tijden geen toegang toe hebben is meer dan ooit voelbaar wat het belang is van cultuur voor ons allen. Gelukkig is er licht aan het einde van de tunnel en is er zicht op het langzaam loslaten van de maatregelen. Zodat we hopelijk snel weer kunnen genieten van en bijdragen aan al het moois dat er in onze regio is. Daarvoor is het meer dan ooit noodzakelijk om gezamenlijk op te trekken. Niet alleen om de cultuursector te helpen weer gezond te worden, maar ook om de verbinding te zoeken en de opgaven van de toekomst aan te gaan. Want los van de Coronacrisis spelen er in onze regio diverse ontwikkelingen die het noodzakelijk maken met elkaar op te trekken.

Zo is er sprake van vergrijzing en tegelijkertijd van ontgroening (bevolkingsprognose Noord-Holland 2019-2040 van de provincie Noord-Holland). Hoe houden we de gehele regio aantrekkelijk en bruisend en spelen we zo goed mogelijk op dergelijke ontwikkelingen in? Dat is één van de vragen die voorlag bij het opstellen van dit profiel. Het voor u liggende cultuurprofiel vormt een mooie basis voor een gesprek over dergelijke opgaven binnen de regio met de 18 gemeenten en buiten de regio met het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap en de Raad voor Cultuur en Provincie

Met het cultuurprofiel zijn we uitgegaan van onze eigen kracht. Want er is zoveel moois in onze regio. De samenstelling van de bevolking, die gevarieerd is en een culturele diversiteit kent. En het landschap, de zee, de duinen, het licht, de steden, het erfgoed en cultuur. Het is belangrijk dat het gehele culturele veld een afspiegeling vormt van de samenleving van nu. In deze regio wil je wonen, werken, leven en beleven. Juist door alle cultuur die de regio rijk is. De uitdaging ligt in het optimaal verbinden van de diversiteit die er is aan cultuur in de mensen en instellingen, om elkaar zo veel mogelijk te versterken. Zodat we de culturele sector van Noord-Holland Noord niet alleen behouden, maar ook versterken, uitbreiden en verdiepen. De potentie is enorm, de wil evenzeer en met dit profiel liggen de eerste contouren klaar. Het profiel is een startpunt en geeft richting. Maar de wereld verandert continu en ook dit regionale cultuurprofiel is niet in beton gegoten. Het profiel biedt een blik op de regio, brengt de belangrijkste kenmerken in kaart en kent suggesties voor actielijnen. We blijven continu kijken, onderzoeken en aanpassen als de actualiteit daar om vraagt. Dit profiel is dus pas het begin. We vragen de provincie Noord-Holland om samen met ons en de cultuursector in te zetten op wat de regio nodig heeft en hoe we daar het beste aan kunnen bijdragen. Zodat de waarde van cultuur nog verder kan toenemen en ook door iedereen ervaren kan worden.

Met vriendelijke groet, wethouders cultuur Noord-Holland Noord.

Cultureel aanbod:

Aantal Archieven	3
Bibliotheken (hoofdvestigingen)	4
Centra voor de kunsten	9
Festivals	8
Filmhuizen	5
Musea	18
Presentatie-instellingen	1
Poppodia	3
Theaters	4
Totaal	55

(Dit is een selectie van bovenlokale gesubsidieerde instellingen en van de hoofdvestigingen van bibliotheken.)

In totaal wonen er ca. 675.000 mensen in de deelregio Noord-Holland Noord. Ter vergelijking" dit is de helft van de inwoners van deelregio MRA exclusief Amsterdam (DSP).

Per jaar verblijven er ca. 1,22 miljoen toeristen in de deelregio.

Totale uitgaven Cultuur & Erfgoed bedragen ca. 55 miljoen per jaar, ca. 83 euro per inwoner (begroting 2018). De gemeenten Hoorn en Alkmaar geven het meeste uit met resp. ca. 17 en 16 miljoen per jaar.

Cultuur in Noord-Holland Noord

Het culturele aanbod en de mogelijkheden die er zijn maakt dat cultuurmakers al decennia naar deze regio trekken. De gemeente Bergen is daarvan een mooi voorbeeld, een dorp waar kunstenaars uit diverse disciplines in grote getale naar toe zijn getrokken. De regio biedt met haar prachtige, veelal historische steden en dorpen continue inspiratie. Dit maakt Noord-Holland Noord uniek in Nederland.

Om recht te doen aan de diversiteit van de gehele regio onderscheiden we drie thema's op basis waarvan we verdere acties formuleren. Elk thema richt zich op een belangrijk aspect van de regio, waarbij het ene thema in meer of mindere mate zal aansluiten bij een bepaalde deelregio en/of discipline. De optelsom van de drie thema's geven de regio in zijn geheel goed weer.

Thema 1: Mensen maken cultuur

Binnen dit thema gaan we in op de mensen in de regio en hun bijdrage aan het culturele klimaat. Als maker, als vrijwilliger, als amateur, als belevener en als professional!

Thema 2: Het landschap als podium

In dit thema zetten we het unieke landschap van de regio in de etalage. Het landschap als podium, maar ook als decor en inspiratiebron.

Thema 3: Van oudsher het vizier vooruit

De geschiedenis van Holland is terug te vinden in Noord-Holland Noord. Door alle eeuwen heen is er erfgoed te vinden, materieel en immaterieel. Het continu vertellen en belichten van de bijbehorende verhalen vanuit de actualiteit gebeurt in Noord-Holland Noord.

Hierna werken we de thema's verder uit.

Thema's Noord-Holland Noord

Mensen maken cultuur

Er bestaat geen cultuur zonder mensen. Mensen die maken, beleven, ervaren en vertellen. Bijzonder in Noord-Holland Noord is de samenwerking die er onderling is tussen de bevolking en de culturele sector. Hier wordt blijvend op ingezet. In onze regio bestaat er een rijke traditie en een levende cultuur. Zo is er, voortkomend uit de verbondenheid van de inwoners met de eigen regio, op het gebied van de amateurkunst sprake van een levendige actieve én passieve participatie. De betrokkenheid van de bewoners komt in diverse vormen, naast beoefening ook in de beleving van cultuur. Dit geldt evenzeer voor de samenstelling van de bevolking, die gevarieerd is en een culturele diversiteit kent. Het is belangrijk dat het gehele culturele veld een afspiegeling vormt van de samenleving van nu.

Cultuur in de regio wordt vaak in samenwerking tussen professionals en amateurs vormgegeven. Samen met de gemeenschap wordt er ontwikkeld en beleefd. De professionele kunstensector betreft het publiek en daagt het uit om mee te denken over en mee te doen in de verhalen die worden getoond. Ook betrekken amateurs professionals bij het conserveren en tonen van lokale cultuur, zoals bij 'de jurk' die door duikers is opgevisst in de Waddenzee en nu geconserveerd wordt. Dit is één van de topstukken van museum Kaap Skil op Texel. Participatie en een actief verenigingsleven zijn een groot goed in de regio, daar ligt een belangrijke

kracht. Er zijn relatief veel vrijwilligers actief in de regio, jong en oud, en ook de verhalen van de bewoners geven vorm en kleur aan de cultuur. Samen met de mensen zelf, de inwoners van Noord-Holland Noord, kunnen de verhalen van de regio worden verbeeld en verwoord.

Zo zijn er in diverse gemeenten cultuurcoördinatoren of cultuurverbinders actief om culturele instellingen met elkaar in contact te brengen. Maar ook om bepaalde publieksgroepen zoals jongeren in beeld te krijgen en te betrekken. Ook wordt er in (bijna) alle gemeenten actief gewerkt aan cultuureducatie.

Maar naast culturele instellingen zijn ook individuele professionele makers van groot belang voor de regio. En net als in veel andere regio's speelt ook hier de vraag waar deze makers een plek kunnen krijgen.

Ambities

De komende jaren zetten we in op het verder versterken van het makersklimaat in de regio Noord-Holland Noord en de verbinding met het publiek. Een gunstig makersklimaat zorgt ervoor dat het aantrekkelijker wordt voor makers en kunstenaars om zich in onze regio te vestigen. Dit is van belang voor het culturele klimaat, maar ook voor het vestigingsklimaat van de regio.

Tegelijkertijd willen we nog meer inzetten op het betrekken van de bevolking en het maken van verbinding tussen professionele instellingen en amateurs.

Concreet komt dit neer op de volgende actielijnen:

▪ **Verbinding**

We zetten in op het verder versterken van particulier initiatief en het verbinden van hen aan instellingen en organisaties; de onderlinge samenwerking binnen de cultuursector; en de samenwerking met verschillende publieksdoelgroepen zoals jongeren en andere ondervertegenwoordigde bevolkingsgroepen door middel van cultuurverbinders. Inclusiviteit is daarbij het uitgangspunt. Kennisdeling tussen de cultuurverbinders uit de verschillende regio's kan ervoor zorgen dat het lokale wordt ontstegen en er regionaal een plus kan worden gegeven op samenwerking. Hierbij wordt aangehaakt bij bestaande initiatieven voor samenhang en onderlinge uitwisseling zoals Pop Noord-Holland, project op Sleeptouw het provinciaal jeugd orkest en projecten zoals Talent in Zicht.

Voor een beter bereik van talent en publiek is het van belang dat het bestaande aanbod de mogelijkheid krijgt meer te reizen binnen de regio en dat publiek en talent in de regio beter gevonden wordt en gestimuleerd/geholpen om zich mogelijk buiten de eigen regio verder te ontwikkelen.

▪ **Vestigingsklimaat voor kunstenaars**

In de regio wonen en werken vele kunstenaars omdat zij geboren en getogen zijn in de regio, maar ook omdat de regio van oudsher een geliefde vestigingsplaats is voor kunstenaars. Dit willen we behouden én verder stimuleren. Voor het stimuleren van het behouden van jonge kunstenaars en de vestiging van kunstenaars van elders is een infrastructuur van mogelijkheden en ontmoetingen nodig. Festivals, tentoonstellingsruimtes, atelierruimtes met ruimte voor vernieuwing en experiment moeten daarvoor een vast onderdeel van de beleidsagenda zijn.

Te denken valt bijvoorbeeld aan onderzoek of en op welke wijze broedplaatsenbeleid vorm kan krijgen, zoals momenteel in Alkmaar gebeurt. Een belangrijk aandachtspunt binnen het broedplaatsenbeleid is dat er niet alleen fysieke ruimte wordt geboden, maar dat het ook inhoudelijk een meerwaarde heeft voor de maatschappij. Ook leegstandsbeleid in combinatie met cultuurbeleid en het actief stimuleren van het realiseren van atelierwoningen kan hier aan bijdragen.

▪ **Jeugd**

Cultuureducatie, zowel op scholen als buitenschools, ligt aan de basis van de actieve en passieve cultuurparticipatie. Het publiek en de makers van de toekomst hebben vaak de eerste culturele ervaring binnen het onderwijs en binnen dat onderwijs zijn ook alle kinderen te bereiken. Juist in het onderwijs kan de basis worden gelegd voor een inclusieve toekomst. In de regio wordt binnen verschillende gemeenten volop meegedaan met het Cultuur met Kwaliteit programma van het Rijk. Dit programma heeft zijn waarde de afgelopen jaren meer dan bewezen. De komende tijd gaan we inzetten op een volledig bereik van alle scholen en daarmee van alle kinderen, binnen en buiten het CMK programma. Ook binnen de gemeenten waarbij hier nog niet maximaal op wordt ingezet. Juist onze regio en het volgende thema "Het landschap als podium" bieden daar tal van mogelijkheden toe. Te denken valt aan een combinatie met aardrijkskunde, milieueducatie en geschiedenis.

LES BELLES HOLLANDAISES

SMA CuratorLab ON TOUR

Het Stedelijk Museum Alkmaar wil een educatie-programma voor en met jongeren in de regio ontwikkelen. Welke verhalen worden er in het museum verteld? En welke niet? Jongeren/VMBO leerlingen (12-16 jaar) gaan op zoek naar missende perspectieven in de collectie van Stedelijk Museum Alkmaar en koppelen daarbij heden aan verleden. Het programma bestaat uit een traject van 4-6 weken met opeenvolgende activiteiten. De beste pitch van het schooljaar wordt door een jury uitgekozen en uitgevoerd in het museum. Dat kan gaan om een publieksactiviteit of een reeks performances maar ook om een App, een kleine tentoonstelling of een av-productie die permanent in het museum te zien is.

Het landschap als podium

Het landschap biedt inspiratie en ruimte. De aanwezigheid van de diverse zeeën en de duinen biedt rust in een drukke wereld. Het is niet voor niets dat al eeuwenlang kunstenaars inspiratie komen opdoen in Noord-Holland Noord. De kleine en grotere initiatieven geven kleur aan de regio. Juist de kleinschaligheid van veel culturele initiatieven biedt de mogelijkheid om bij het bezoeken ervan de omgeving eveneens te verkennen, steden én landschappen. De diversiteit is groot en alles binnen handbereik. De ruimte die er is biedt kunstenaars zoals schilders, muzikanten, schrijvers en (stads)dichters de mogelijkheid van een eigen werkplek of broedplaatsen binnen de regio. Zo ontstaat er ook ruimte voor vernieuwing en experiment. Daarnaast is het landschap het ultieme podium voor cultuur. Noord-Holland Noord biedt bij uitstek het ultieme podium voor locatietheater, zoals dat van De Karavaan en Stichting op Roet. Maar ook festivals maken dankbaar gebruik van het landschap, zoals de Landbouwdag en het Gitaarfestival.

De spanning tussen de natuur en stedelijke ontwikkeling is een structurele opgave voor de regio. Hoe behoudt je het goede en biedt je ruimte voor het nieuwe? Met de trek van de Randstad naar de regio worden er grote stappen gezet in woningbouw en de bijbehorende infrastructuur. Tegelijkertijd is het van belang de onderscheidende

kwiteit van het landschap te behouden en zelfs te versterken. Cultuur speelt hierin bij uitstek een cruciale rol, niet alleen als het aankomt op de stedenbouwkundige opgaven en de architectuur, maar juist ook in de creatieve oplossingen om land en stad elkaar te laten aanvullen in plaats van te vervangen.

Ambities

De komende jaren zetten we als regio Noord-Holland Noord in op het verder versterken van de relatie tussen landschap en cultuur. Enerzijds door te verkennen op welke wijze, met oog voor de kwetsbaarheid van de natuur, het landschap meer kan worden ingezet voor culturele activiteiten. Anderzijds door de culturele sector en de creatieve industrie te betrekken bij maatschappelijke opgaven die invloed hebben op het landschap. Concreet komt dit neer op de volgende actielijnen:

• Noord Hollands Landschap in de etalage

De kleinschaligheid van culturele initiatieven in Noord-Holland Noord biedt mogelijkheden om het landschap te betrekken bij kunst en cultuur. Door middel van kunstroutes langs initiatieven wordt niet alleen cultuur, maar ook het landschap ervaren. Zo wordt de verbinding tussen beiden versterkt.

De vereniging De Wieringer Molens bijvoorbeeld heeft een fietsroute samengesteld die niet alleen voert langs beide molens op Wieringen, maar langs tal van mooie en historische plekjes, inclusief de locaties van een aantal verdwenen molens.

Karavaan ontwikkelt, presenteert en produceert podiumkunsten op locatie. Kernactiviteit is het jaarlijkse Karavaan Festival met locatietheater van gerenommeerde én jonge kunstenaars op meer dan 20 locaties in de regio Alkmaar en een festivalhart in het Victoriepark. Voorstellingen worden met een diversiteit aan contextprogramma's gepresenteerd.

In de winterperiode is er de Winterkaravaan, het talentontwikkelingsproject voor jonge theatermakers die op locatie onder begeleiding werken aan een nieuwe voorstelling.

Actualiteit en maatschappelijke thema's staan centraal in de theateervoorstellingen van Karavaan. Zo is KIEM een boerendrama over de maakbaarheid van het leven. Hierin wordt een toekomstscenario verbeeld waarin verregaand menselijk ingrijpen in de natuur een alledaagse realiteit is geworden. Enerzijds in het DNA van de (ongeboren) mens en anderzijds in het DNA van zaden en gewassen.

In dat kader ontmoeten een jonge boer en een zwangere vrouw elkaar op een akker van een goed functionerend landbouwbedrijf. Beiden zijn ze vastgelopen in een wereld van onbegrensde groei, waarin voor wat afwijkt geen plaats is. In het weidse vlakke land van de Schermer leren de twee elkaar kennen en begrijpen, tot de vliezen breken. De voorstelling is gemaakt in co-creatie met diverse maatschappelijke partners.

Maar ook landschapselementen zoals de Westfriese Omringdijk, de stelling van Den Helder, de polders en de vele vaarwegen kunnen bijvoorbeeld verder worden benut.

Het themajaar "Ode aan het Nederlandse landschap" van het NBTC is op het lijf van onze regio geschreven. We haken daar dan ook zoveel mogelijk bij aan en zetten het jaar 2021 in op initiatieven die de kwaliteiten van Noord-Holland Noord extra onder de aandacht kunnen brengen.

- **Verbinding kunstenaars met het landschap**

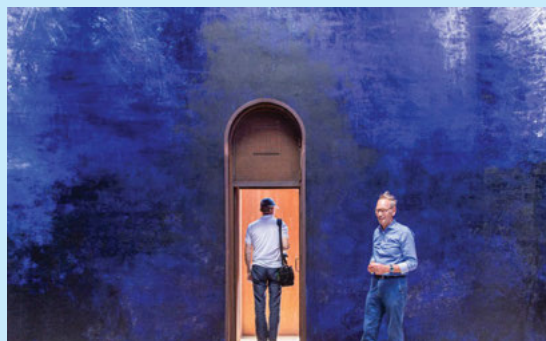
Door middel van artists in residence verleiden we kunstenaars en makers van buiten de regio om zich tijdelijk in Noord-Holland Noord te vestigen om zich door het landschap te laten inspireren. Een opdracht die we deze kunstenaars en makers willen meegeven is mee te denken in maatschappelijke opgaven. Bijvoorbeeld de woningbouw en de uitdagingen die dit met zich meebrengt voor de natuur.

- **Het Wad in de etalage**

Een ander landelijk initiatief waar we van harte bij aansluiten is de landschapstriënnale die in 2023 neerstrijkt aan de Waddenzee onder de noemer "Dynamische Delta". Deze triënnale biedt de mogelijkheid om de uniciteit van onze Waddenzee in het zonnetje te zetten. Er gebeurt al veel moois in Noord-Holland Noord als het aankomt op het waddengebied. Dit verder uitwerken en profileren vormt een grote kans.

In een heuvelachtig duingebied naast NS Station Den Helder Zuid bevindt zich niet alleen waardevolle natuur maar ook allerlei inspirerende kunst. Het gebied "De Nollen" is de thuishaven van een bijzonder kunstproject van de hand van beroemd kunstenaar R. W. van de Wint. Nadat hij in 2006 overleed zetten zijn zoons en Stichting De Nollen zich in voor het behoud van de kunstwerken en het openstellen van dit bijzondere gebied.

Het Kröller-Müller van Noord-Holland, zo zou je De Nollen wel kunnen noemen. De verwevenheid van de bijzondere kunstwerken van Rudi van de Wint met de uitzonderlijke natuurstructuur van deze 'binnenlandse duinen' maken dit tot een uniek kunstwerk. Op één minuut lopen van Station Den Helder Zuid bevindt je je ineens in een 'landschap van de verbeelding', en dient het landschap écht als podium.

R.W. van de Wint is niet alleen beroemd om deze beeldentuin – hij maakte werk door heel Nederland, waaronder ook schilderijen voor de Tweede Kamer en een plafondschildering in Paleis Noordeinde. Om ook zijn dynamische schilderijen en andere sculpturen een plaats te geven wordt er in dit gebied gewerkt aan een museum waar meer van het werk van R.W. van de Wint te zien zal zijn.

Van oudsher het vizier vooruit

De geschiedenis van de regio gaat ver terug. Bijzonder aan Noord-Holland Noord is dat de geschiedenis van Holland in al zijn gelaagdheid sterk aanwezig is. Of het nu gaat om de bronstijd (grafheuvels bij Grootebroek en Zwaagdijk), de Vikingen (met name op Wieringen), de middeleeuwen (Huis van Hilde, Egmond, Alkmaar, Medemblik), de 16^e eeuw (handel en scheepvaart), de 17^e eeuw (droogmakerij Schermer), (De Reede van Texel), de 18^e eeuw (verlichting Descartes, vergeten oorlog), de 19^e eeuw (De Stelling van Den Helder en de industrialisatie van het NH-kanaal inclusief Willemsoord) als de 20^e eeuw (wederopbouw monumenten) en de 21ste eeuw. Die enorme rijkdom en gelaagdheid van de geschiedenis die zichtbaar is in het landschap, de steden, de dorpen, de monumenten, de musea en de erfgoedinstellingen is uniek in het land. Dat maakt dat de regio een unieke doorlopende tijdreis biedt door de geschiedenis van Nederland. Doorlopend, omdat de geschiedenis nooit af is, maar dagelijks wordt herzien en aangevuld. Het erfgoed van het verleden wordt levend gehouden met verhalen van vandaag en nieuwe initiatieven worden het erfgoed van de toekomst. Tegelijkertijd verandert onze blik op het erfgoed continu. Wat vroeger werd bewonderd kan nu worden verafschuwd, en andersom. In Noord-Holland Noord wordt dit gesprek continu gevoerd. Een mooi voorbeeld hiervan is de actuele discussie in Hoorn omtrent het standbeeld van J.P. Coen.

Naast de overdaad van materieel erfgoed in Noord-Holland Noord speelt ook het immaterieel erfgoed een niet te onderschatten rol. Diverse ambachten uit een ver verleden worden levend gehouden, met name door de grote betrokkenheid van vrijwilligers. Dit komt onder meer tot uiting in het Zuiderzeemuseum, de beiaardcultuur in Enkhuizen, het Stoommachinemuseum, de Taandagen van Museum Jan Lont, Museumhaven Willemsoord in Den Helder en bijvoorbeeld op de Westfriese folkloredagen in Schagen.

Ambitie

Het levend houden van erfgoed, materieel en immaterieel, is een opgave die voor ons ligt. Dit doen we door het gesprek te voeren en mee te bewegen met de tijd. De regio Noord-Holland Noord kan een belangrijke rol spelen in het entameren van debat over bediscussieerd erfgoed, juist door de rijkdom en met name de veelzijdigheid van het erfgoed in de regio.

Concreet komt dit neer op de volgende actielijnen:

• Themajaren

We zetten in op het onder de aandacht brengen van de verschillende facetten van de Nederlandse geschiedenis, waarbij gezamenlijk optrekken noodzakelijk is. We onderzoeken de mogelijkheid van het hanteren van themajaren, waarin we steeds een bepaalde tijdsperiode in de etalage zetten en de verschillende kanten van en perspectieven op de geschiedenis belichten.

• Herbestemming

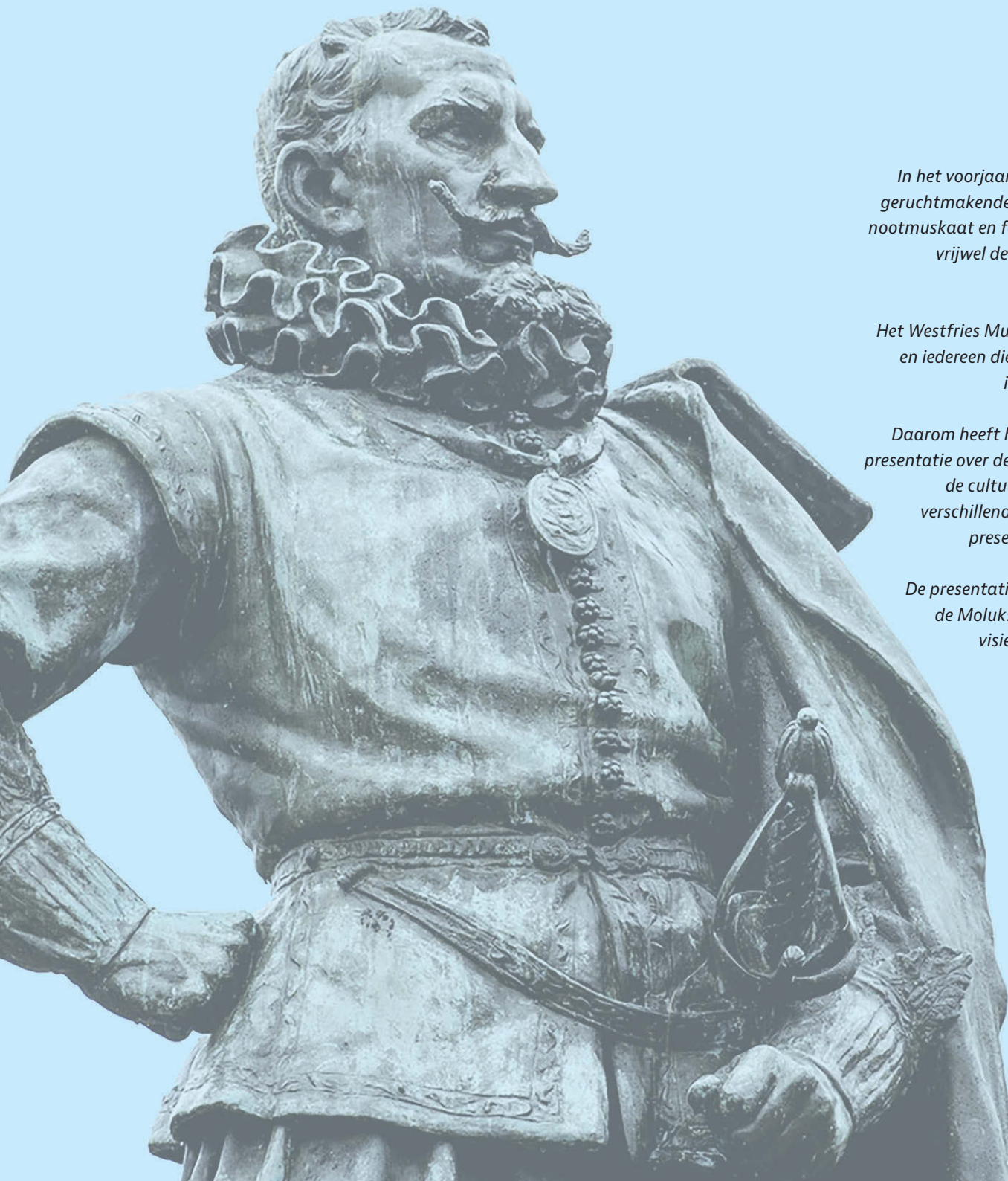
We sluiten aan bij de provincie op het speerpunt van herbestemming van erfgoed. Door het herbestemmen van leegstaande monumenten krijgen gebouwen een nieuw leven met een nieuw verhaal. Daarbij gaan we uit van goede voorbeelden die er reeds zijn in de regio op dit vlak (zoals de Kunstkerk Heerhugowaard en het Slotkwartier Egmond aan den Hoef). We delen opgedane kennis en expertise omtrent herbestemmingsprojecten en wisselen ervaringen uit.

• Canon

We onderzoeken de mogelijkheid om aan te sluiten bij vensters van de landelijke Canon. Zeker onze diversiteit in musea maken het mogelijk bepaalde vensters van de Canon in onze regio verder uit te werken tot een Canon van Noord-Holland Noord.

• De kunst van het ambacht

Om de diverse ambachten niet alleen levend te houden maar ook opnieuw te interpreteren stimuleren we de verbinding tussen kunstenaars en ambachten. Kunstenaars kunnen bij uitstek een nieuwe interpretatie geven aan ambachten om deze zo ook voor een breder publiek toegankelijk te maken.

In het voorjaar 2021 is het 400 jaar geleden dat op de Banda-eilanden een geruchtmakende massamoord plaatsvond. Om het monopolie op de handel in nootmuskaat en foelie in handen te krijgen heeft JP Coen in opdracht van de VOC vrijwel de gehele bevolking van de eilanden laten vermoorden of afvoeren in slavernij.

Het Westfries Museum wil een bijdrage leveren aan dit maatschappelijke debat en iedereen die meer wil weten over deze historische gebeurtenis daarover informeren vanuit verschillende perspectieven.

Daarom heeft het museum het initiatief genomen tot een tweetalige online presentatie over de Banda-eilanden, waarin de geografie, natuur (muskaatboom), de cultuur en de geschiedenis van de eilanden vanuit heel veel verschillende invalshoeken en met gebruik van verschillende digitale presentatievormen onder de aandacht wordt gebracht.

De presentatie is opgezet met specialisten uit de academische wereld en de Molukse en Bandanese gemeenschap, zodat ook hun stem en visie op de gebeurtenissen een duidelijke plek krijgen.

Kunstenaars maken regelmatig in opdracht van het Zuiderzeemuseum interpretaties op objecten of gebruiken langs de Zuiderzee. Zo heeft het Zuiderzeemuseum voor 2021 15 (jonge) kunstenaars gevraagd hun interpretatie te geven op een Nederlands icoon. Denk aan de molen, fiets, properheid, Hollandse luchten, bloemen en kaas.

Het resultaat hiervan is dit jaar te zien in het buitenmuseum en binnenmuseum.

Noord-Holland Noord en de wereld

Voorgaande maakt duidelijk wat onze regio bijzonder maakt en waar we de komende jaren op in willen zetten. Er ligt een groot potentieel om de culturele infrastructuur naar een hoger plan te tillen. Maar dit kunnen we niet alleen. De uitdagingen die voor ons liggen en de klappen die de sector heeft gekregen in het afgelopen jaar maken dat er een opgave voorligt die we samen met provincie en Rijk aan moeten gaan. Ons regionaal cultuurprofiel geeft richting en biedt mogelijkheden, maar de samenwerking houdt wat ons betreft niet op bij de grenzen van de regio.

Samen met de provincie kunnen we ons hard maken voor verdere verbinding en versterking, bijvoorbeeld op de themajaren. Daarbij is het van belang niet alleen naar cultuur te kijken, maar juist ook te kijken waar aansluiting kan worden gevonden met toerisme en economie. De stedelijke regio Noord-Holland Noord kan bijvoorbeeld een belangrijke bijdrage leveren aan het opvangen en spreiden van de bezoekersstroom uit Amsterdam. Daarnaast gaan we graag met provincie en het Rijk in gesprek om te kijken naar de spreiding van het cultureel aanbod in onze regio.

Ook het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) speelt een belangrijke rol in het verder versterken van onze regio. Programma's als Cultuureducatie met Kwaliteit en het nieuwe programma rondom cultuurparticipatie bieden mogelijkheden om de culturele infrastructuur te versterken en te professionaliseren. Hetzelfde geldt voor het programma Erfgoed Telt, waarvan het van belang is dat dit ook de komende jaren wordt voortgezet. Maar ook als het aankomt op de landelijke basisinfrastructuur kan het ministerie onze regio versterken. Er is in onze regio slechts één instelling die rechtstreeks door het ministerie van OCW wordt ondersteund, het Zuiderzeemuseum. Om echt een stap voorwaarts te kunnen zetten is het van belang dat ook het ministerie van OCW investeert in de culturele infrastructuur in onze regio. We gaan graag het gesprek aan met de gedeputeerde en de minister om te kijken hoe we optimaal invulling geven aan onze actielijnen.

Tot slot

Zoals gezegd is dit profiel niet het eindpunt, maar juist het begin. Het begin van een vruchtbare samenwerking waarbij we gezamenlijk kijken wat de regio nodig heeft en hoe we daar het beste aan kunnen bijdragen. Dit doen we uiteraard niet alleen, maar juist in samenspraak met de cultuursector.

De komende jaren zetten we in op verdere versterking van de samenwerking, op het inspelen, zowel lokaal, regionaal als landelijk en op het nóg mooier maken van deze regio. Hiertoe zullen we een uitvoeringsprogramma opzetten.

Bijlage procesbeschrijving

Naar aanleiding van de uitnodiging van Minister van Engelshoven in 2018 om regioprofielen op te stellen heeft de regio Noord-Holland Noord het voornemen geuit te komen tot een regionaal cultuurprofiel. Deze regio bestaat uit de deelregio's Alkmaar, Kop van Noord-Holland en West-Friesland. Dit gebied heeft een natuurlijk verzorgingsgebied voor wat betreft culturele voorzieningen voor haar inwoners. Op 14 juni 2018 heeft de gemeente Alkmaar namens de regio Noord-Holland Noord het voornemen voor het opstellen van een profiel op de bestuurlijke aftrap aan de Minister van OCW gepresenteerd. Het bleek niet haalbaar om op 1 november 2018 een profiel in te dienen, wel is er een brief gestuurd naar het ministerie waarin het voornemen om te komen tot een eigen profiel is uitgesproken.

Tegelijkertijd is er een subsidieaanvraag gedaan bij de provincie Noord-Holland om een regionale visie op het gebied van cultuur op te gaan stellen. Het bureau Common Sense Common Ground heeft dit proces in de eerste fase begeleid. Zij hebben gesproken met culturele organisaties, wethouders en ambtenaren. Vervolgens is in augustus 2019 een bijeenkomst door dit bureau belegd met de culturele sector om de eerste contouren van een profiel te bespreken.

Begin 2020 is er een beleidsnota door Common Ground Common Sense opgesteld met voorstellen voor het vervolg. Door de Corona crisis is het proces even stilgelegd, maar in oktober 2020 is dit weer opgestart met de instelling van een kerngroep met ambtenaren van Alkmaar, Hoorn en Den Helder. Er is, met behulp van een tweede subsidie van de provincie Noord-Holland, een procesbegeleider aangetrokken om de opzet van het regioprofiel te begeleiden en het uiteindelijke profiel te schrijven. Ook is er een klankbordgroep ingesteld met vertegenwoordigers van het culturele veld. In januari 2021 is er een webinar met de cultuursector georganiseerd waarin de thema's zijn gepresenteerd en het culturele veld hierop heeft gereageerd. Verder is er een vragenlijst uitgestuurd naar de cultuursector ten behoeve van de verdere uitwerking van het profiel. De verschillende ambtenaren van alle deelnemende gemeenten zijn tweemaal geraadpleegd, evenals de bestuurders.

Colofon

Kerngroep

Judith Koning, gemeente Den Helder
Jim Ligthart, gemeente Alkmaar
Viola Scholten, gemeente Hoorn

Klankbordgroep

Sander Boschma, Triade en Artex
René van den Broeke, Museumstoomtram
Cynthia Dekker, Cultuur Hoorn
Ilse van Dijk, Karavaan
Mariette Dölle, Museum Kranenburgh
Ad Geerdink, Westfries Museum
Arjaen Kersten, Theater de Kampanje
Patrick van Mil, Stedelijk Museum Alkmaar
Roel Vente, Schouwburg het Park

Procesbegeleider

Ravenshort Advies
Common Ground Common Sense

Foto's

- Sander van Ketel	- Dime Spijkerman
- Sevrien Ferree	- Roel Backaert
- Kenneth Stamp	- Frank Bedijs
- Emil de Jong	- Moon Saris
- Duco de Vries	- Stefan Krofft
- Ben van Duin	- Mike Bink
- Michel Claus	- Heliante Moningka
- Madelon Dielen	- Rick Akkerman
- Martijn Cruyff	- Stichting De Nollen
- Daan Koopman/gemeente Texel	

Mede tot stand gekomen met een financiële bijdrage van de Provincie Noord-Holland.
juni - 2021